

Olemas olla ja vireleda on oluliselt lihtsam kui karmi võitlusega liituda.

Sakala juhtkiri

Teelõik tõmbab õnnetusi ligi

Politseijuht Alvar Pähkel tõdeb, et aeg-ajalt lihtsalt juhtub teatud kohtades rohkem liiklusõnnetusi. Viimastel kuudel on selliseks kohaks kujunenud Tartu–Viljandi maantee seitsmekilomeetrine lõik.

LK 4

Tihe konkurents

Samal ajal kui Viljandi elanikkond väheneb järjekindlalt ning siinsete inimeste keskmine palk on üks Eesti madalamaid, tegutseb linnas tervelt 15 selvetoidupoodi.

LK 7

Kahjuks ei vaadata seda, mis perekonnas tegemata on jäänud, vaid kõik pannakse kooli õlgadele – nii õppimine kui kasvatamine.

LILIAN TAMBEK, Viljandi linna aasta teenekas õpetaja

LK 8

KATSEAEG

Ugala teatri direktor pani lahkumisavalduse lauale

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Napilt aasta tagasi Ugala direktoriks asunud Heiti Pakk teatas viimasel asutuse nõukogu koosolekul, et kavatseb detsembri lõpul ametist lahkuda.

Pakk nimetas taandumissoovi esmaseks ajendiks seda, et pole oma töö tulemustega rahul. «Aasta on paras katseaeg. Need eesmärgid, mille ma endale Viljandisse tulles seadsin, ei ole täitunud. Ongi kõik,» põhjendas ta.

Ugala nõukogu esimees Kalle Jents kinnitas, et teater ei ole Paku juhtimisel suutnud loodetud mahus tulu teenida. Ühtlasi olevat tegevjuht andnud mõista, et ei pea end inimeseks, kes sobiks rinda pistma mahuka remondiga, mis kultuuriministeeriumi hiljutise otsuse kohaselt Ugala ees seisab.

Ei hakka ümber veenma

Nõukogu esimees rõhutas, et keegi ei avaldanud Heiti Pakule lahkumiseks survet, kuid pidas ebatõenäoliseks, et teda hakatakse veel ümber veenma.

«Kui inimene leiab, et ülesanne on talle osutunud üle jõu käivaks, ei jää teistel üle muud kui seda tunnet austada. Pani-

SELGITUS

KALLE JENTS, Ugala nõukogu esimees

Kui te küsite, mis edasi saab, siis selle kohta on päevakorral mitu varianti. Aga ma ei taha nendest avalikult rääkida enne, kui nõukogu on Heiti Pakuga uuesti kohtunud ning leidnud võimaluse detailid rahulikult läbi vaagida.

me paika, et saame 22. novembril uuesti kokku ja vaatame täpselt üle, mis võimalused meil on,» täpsustas ta.

On huvitav kokkusattumus, et just samal päeval esietendub Ugala suures saalis Tom Stoppardi triloogia «Utopia rannik» kolmas osa «Kaldale heidetud», mis jõuab lavale Paku käe all.

Hõõrumist polnud

Teatri loomingulise juhi Margus Kasterpalu sõnul läks temal koostöö direktoriga suurepäraselt ning mingeid asutusesiseid hõõrumisi ei ole käesoleva

Heiti Pakk tuli Ugalaasse napilt aasta tagasi. Tema sõnul on see aeg olnud piisav järeldamiseks, kas ta on õige inimene seda tööd tegema või mitte.

ELMO RIIG

uudise tagant põhjust otsida. «Kui Hillar Sein aasta tagasi teatrijuhi kohalt lahkus, sai mulle osaks huvitav ülesanne. Nimelt pidin ise endale tööandja kutsuma. Valisin inimese, kellega mul on teatritegemisest sarnane arusaam,» lausub ta.

Heiti Pakk on silma paistnud eeskätt juhtimiskonsultandi ja koolitajana ning välja andnud juhtimisest kõnelevaid raamatuid. Muu hulgas on ta töötanud Tartu ülikooli psühholoogi laboris, Hoiu-

sultatsioonides ning asutanud konsultatsioonifirma Goldratt Baltic.

Samuti on suuresti tema eestvõttel tegutsenud Juhtimisteater, mis ühendab teatri vahendid aktiivse õppimise meetoditega.

hansgrohe

Croma 160 Showerpipe

234€
195 € (km-ta) -20%

E-R 8.00-17.00
Reinu tee 25
kampania.dahl.ee

ILM

5°

Täna puhub läänetuul kiirusega 2–6 meetrit sekundis. Sooja on 3–5 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 8.04 ja loojub kell 16.

VILJANDIS

Kontsertkohtumine

Täna kell 13 esineb pärimusmuusika aidas Sandra Sillamaa.

MAAKONNAS

Ametnikud õpivad suhtlemist

Täna osalevad maavalitsuse töötajad Järveveere puhkekeskuses suhtlemiskoolitusel.

9 771406 401012 ISSN 1406-4014

7.–20. november

SOOVID SOOVID SOOVID...

SELVER
Hea mõte

Pakkumine kehtib 14.–20. november

Mandariin, kg

-20%

SOOVIHITT

Panzani pasta Specialita Penne Rigate, Specialita Farfalle või Pasta Fettucini, 500 g (1,98/kg)

-28%

0⁹⁹

Tavahind 1,39

SOOVIHITT

Finish nõudepesumasina tabletid All in 1, 70 tk/pk (0,13/tk)

-49%

8⁹⁹

Tavahind 17,90

SOOVIHITT

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

90 000

Valitsus arutab täna 90 000 euro andmist kohtu kaudu ravile saadetud isikute sundraviteenuse eest tasumiseks, sest aastaks planeeritud 1,5 miljonit eurot on otsa saanud. Sundravi osutatakse Jämejalal asuvas Viljandi haiglas.

Üks tänavustest surmaga lõppenud tööõnnetusest juhtus juulis Suislepas, kus Laane lautade juures töötav mees vajus koos roomikekskavaatoriga kinnikasvanud veevõtukohta ning uppus.

MARKO SAARM

OHUTUS

Raskete tööõnnetuste arv pöördus tõusule

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Tänavu esimese kümne kuuga registreeriti Viljandimaal 133 tööõnnetust, millest 17 põhjustasid raske tervisekahjustuse. Kolm meest on sel aastal pidanud töökohal eluga hüvasti jätma.

Kõik eeltoodud näitajad on suuremad kui mulu samal perioodil. Eelmise aasta oktoobri lõpuks oli registreeritud 115 tööõnnetust, millest raskeid oli 11 ning surmaga lõppenuid üks.

Tööinspeksiooni teabespetsialist Kaja Tamm rääkis, et õnnetuste üldarvu kasvust ei saa üheselt järeldada, nagu oleks töökohad muutunud ohtlikumaks ja töötajad hooletumaks, sest inimeste teadlikkus on kasvanud ja seetõttu antakse tööõnnetustest ai-

na enam teada. Küll aga võib tema sõnul teha teatud järeldusi raskete ja surmaga lõppenud juhtumite arvu põhjal, sest erinevalt kergematest on need ka varem avalikuks saanud. Seega pole Viljandimaal roomustamiseks põhjust.

Komistamine ja libisemine

Tänavustest rasketest tööõnnetustest oli kaheksa seotud inimese libastumise või kukumisega ning viis masinal töötamisega. Nagu näitavad tööinspeksiooni kogutavad andmed, põhjustabki kogu Eestis enim õnnetusi kontrolli kaotamine masinate, tööriistade, transpordivahendite või loomade üle. Teisel kohal on libisemise, komistamise ja kukumisega seotud õnnetused, mis põhjustavad ka enim raske tagajärge kehavigastusi.

Tamme sõnul moodustavad sellised pealtnäha lihtsad õnnetusjuhtumid, mis pole tööprotsessiga otseselt seotud, 24

protsenti kõigist tööõnnetustest.

«Neid saaks tunduvalt vähendada, kui pöörata suuremat tähelepanu liikumisteedele. Näiteks tuleks neid paremini koristada ja tõrjuda libedust. Samuti oleks paljudel puhkudel tarvilik pakkuda töötajatele kasutamiseks libisemisvastaseid jalanõusid,» rääkis teabespetsialist.

Vastutustunne kasvab

Vaadates olukorda laiemalt, on Kaja Tamme sõnul tajutav, et tööandjate vastutustunne kasvab ning aina suurem osa mõistab, et neil on kohustus töötajate turvalisuse eest seista.

Samas möönis ta, et kahetsusväärset sageli jäävad tarvilikud meetmed kasutusele võtmata ja investeringud tegemata puhtalt selle pärast, et firmal napib raha.

Samuti aitab õnnetuste arvu kasvule kaasa see, et töö muutub järjest intensiivsemaks ning kiirustades tehakse rohkem vigu.

Tööinspeksiooni äsjases pöördumises pannakse nii tööandjatele kui töötajatele südamele, et ohutuse tagamiseks

KOOLITUS

27. novembril korraldab tööinspeksioon Viljandis Centrumi hotelli konverentsisaalis ühepäevase tasuta koolituse tööõnnetuste ning kutsehaiguste ennetamise ja uurimise teemal.

- Koolitusele on oodatud ettevõtete esindajad, kes täidavad töökeskkonnaspetsialisti kohuseid.
- Tulijatel palutakse end registreerida tööinspeksiooni kodulehel www.ti.ee.

Allikas: tööinspeksioon

Viljandi ostab sotsiaalmajja valvekaamerad

Viljandi linnavalitsus lasseb Leola tänava ääres asuva sotsiaalmaja teise korruse koridori ja kööki paigaldada valvekaamerad, et kontrollida, kuidas sealsed üürnikud käituvad.

Lindistava valvetsüsteemi paigaldamine läheb linnale maksma 1900 eurot.

«Sellistes asutustes on valvekaamerate kasutamine täiesti tavapärane,» kinnitas Viljandi sotsiaalameti juht Livia Kask. «See aitab tagada kõigi elanike rahulolu.»

Sotsiaalmajja annab linnavalitsus eluruumi neile inimestele, kellele on kiiresti vaja ajutist elamispiinda.

See on ühiselamuga sarnanev maja, kus on enamasti ühetoalised eluruumid. Kõik on kõigil ühine.

«Kaamerad tulevad ainult koridori ja kööki, sest seal on linna vara,» selgitas Kask.

Tema sõnul oli linnajuhidel võimalik valida, kas paigutada sotsiaalmajja valvur või korraldada töö kaamerate abil. «Praegune viis on odavam võimalus tagada järelevalve,» lisas ta.

Turu lähedal Leola tänaval asuvas majas on sotsiaalkorterid olnud juba enam kui 15 aastat. Aastaid tagasi oli seal päevasel ajal ametis valvur. Kask kinnitas, et majas ei ole viimastel aastatel juhtunud intsidente, mille lahendamiseks oleks valvekaamerate abi olnud. (Sakala)

Sinililled paisutavad pungi

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Harrastusfotograafist viljandlanna Gaida Jakson avastas 7. novembril Riia maantee kalmistult öiepunga paotava sinilille.

10. novembril, kui ta taas lille uudistama läks, pung suuremaks läinud ei olnud. Looduses toimuvast fotodega jutustaval kodulehel www.12kuud.net kirjutab ta 10. novembril enda jäädvustatud pildi juurde kommentaariks: «Uhkes üksinduses väike Põial-Liisi!»

Kui fotole jäädvustatud lillekese juures polnud tema sõnul suurt muutust märga-

ta, siis teistel sealsamas kasvavate sinilillede pungad olid priskemaks läinud. Parema pildi nimel kaevus fotograaf kaameraga mullakamarasse ja võttis appi makrorõngad. Päris lahti öiepungad tema arvates siiski ei lähe.

Jakson on hobifotograafina loodust pildistanud kuus või seitse aastat. «Kui võimalik on, lähen loodusesse. Lisaks meeldib mulle pildistada arhitektuuri, inimesi eriti mitte.»

Gaida Jakson on osalenud www.ilm.ee võistlustel. Pilvejahi foto eest sai ta hiljuti auhinnaks käigu Tallinna teletorni.

GAIDA JAKSON

Gaida Jakson avastas Riia maantee kalmistult öit paotava sinilille.

Vargad käisid kahes majas

Eelmisel reedel käisid vargad kahes majas, mida nad lõhkusid ning kust nad varastasid tööriistu.

Viljandis Mooni tänaval lõhkusid vargad ehitusjärgus maja tuuletõkkeplaate ja sisenesid hoonesse, kust viisid endaga mitmesuguseid töö-

riistu. Vargusega tekitatud kahju on selgitamisel.

Samal päeval teatati politseile, et Viiratsis Niidu tänaval on sisse murtud hoone majandusruumi ja varastatud sealt tööriistu. Varguse ja lõhkumisega tekitatud kahju on 350 eurot. (Sakala)

Kaja Tamm

SEITSE
ÕNNETUT
KILOMEETRIT

3. IX 2013 kaotas juht Tartu–Viljandi maantee 66. kilomeetril märja tee tõttu juhitavuse ja rullus autoga üle katuse. Kiirabi viis juhi ja kaassõitja Viljandi haiglasse.

14. IX 2013 juhtus Tartu–Viljandi maantee 61. kilomeetril laupkokkupõrge, milles sai viga neli inimest, kes viidi ravile Tartu ülikooli kliinikumi. Vastassuunavõndisse kaldunud auto juht rääkis õnnetuse hetkel mobiiltelefoniga. Tee oli kuiv.

21. X 2013 sõitis auto Tartu–Viljandi maantee 68. kilomeetril teelt välja ja rullus üle katuse. Kolm autos olnud last ja roolis olnud naine toimetati Viljandi haiglasse.

05. XI 2013 kaotas juht Tartu–Viljandi maantee 65. kilomeetril kurvis juhitavuse ja põrkas auto tagaosaga vastu elektriposti. Juht viidi Viljandi haiglasse.

LIIKLUS

Õnnetused koonduvad seletatava põhjuseta

KETLIN BELJAEV
ketlin.beljaev@ajaleht.ee

Viimase kahe kuu jooksul on Tartu–Viljandi maantee seitsmekilomeetrisel lõigul juhtunud neli liiklusõnnetust, mille tagajärjel on kiirabi haiglasse ravile või tervisekontrolli viinud 11 inimest.

Lõuna prefektuuri Viljandi politseiosakonna juht Alvar Pähkel, kas ka teile tundub, et Tartu–Viljandi maanteel on viimasel ajal juhtunud tavaliselt palju liiklusõnnetusi?
Seal pole ainult viimasel ajal palju liiklusõnnetusi juhtunud, vaid enne teeremonti oli see kõige õnnetusterohkem piirkond maakonnas. Kurvid olid varem veel käänulisemad ja tee mõne koha peal libe.

Mis siis ikkagi võib olla põhjus, mis on viimasel ajal Tartu–Viljandi maanteel autosid kraavi poole tõmmanud – kas tee ise või on see rohkem roolikeerajates kinni?
Pigem on põhjus ikka sõitjates. Põhiline, mis seal juhtunud on, on teelt väljasõit. Samas ongi mingil perioodil teatud kohtades tavalisest rohkem õnnetusi, millele ei oska kindlat selgitust anda. Läbi aegade on neid kohti ka Viljandis olnud. Näiteks oli mõni aasta tagasi palju õnnetusi ringtee piirkonnas.

Kas politsei on suurendanud jõude, et ohtlikes kohtades rohkem järelevalvet teha?

Meie tööpõhimõte on see, et meid igale poole ei jagu. Liiklusjärelevalve mõjutab liikluskäitumist ainult pisikese osa, umbes 20 protsenti. Ka see artikkel on üks osa, mis peaks mõjutama inimeste liikluskäitumist.

Õnnetuste jada Tartu–Viljandi maanteel sai avalöögi septembri algul, kui nooruki juhitud BMW rullus üle katuse. Autos viibinud noormehed said viga. Pärast seda on seal kandis juhtunud veel kolm kannatanutega liiklusõnnetust. Miks mõni koht aeg-ajalt rohkem õnnetusi ligi tõmbab, Alvar Pähkel öelda ei oska.

Kui palju võivad liikluskäitumist mõjutada sellised traagilised õnnetused, nagu oli nädalavahetusel Haapsalu lähedal?

Ma ei usu, et see väga palju mõjutab. Kindlasti hakkab mõni inimene rohkem mõtlema, aga üldiselt arvab Eesti inimene, et temaga midagi ei juhtu ja kui politseid näha pole, laseb jala gaasipeadalil raskemaks.

Alvar Pähkel

Igapäevase liiklejana julgen öelda, et maanteel on sinivalgeid autosid üliharva. Eelmisel nädalal nägin üle pika aja politseinikke Tartu–Viljandi maanteel Vana-Võidu teeotsas.

Kui palju üldse on politseil ressursse, et nähtav olla?

Kui juba nägite patrulli, siis järelikult ikka midagi toimub. Meil on kaks patrulli maakonna peale ja kui suudame neid väljas hoida, jääme ellu. Püüame nendega ohtlikes kohtades

Viljandimaalased pole talgutel veel suud lahti teinud

Täna ootab politsei viimast päeva inimeste tähelepanekuid probleemsetest kohtadest, kus ta saaks omalt poolt järelevalvega kaasa aidata.

Mujal Eestis oli eilseks laekunud umbes 360 teadet, aga selle kohta, millised kohad Viljandimaal liikluses suuremat järelevalvet vajaksid, polnud sa-

bunud ühtegi vihjet. Politsei kogub infot, sest kavatseb liiklejalt kogutud ettepanekute põhjal korraldada 25. novembril ööpäevased liiklustalgud.

Liiklejate soovitusi, kus ja millal võiks liiklusjärelevalvet teha, oodatakse veel täna e-posti aadressil liiklustalgud@politsei.ee. (Sakala)

väljas olla nii palju, kui võimalik. Aga kui politseil tuleb samal ajal lahendada peretülisid või kohale toimetada kohtukutseid, siis lihtsalt pole võimalik pidevalt nähtaval olla ja liiklusjärelevalvet teha.

Politsei korraldab esimest korda liiklustalguid. Kus on Viljandimaal teie meelest kõige ohtlikumad kohad, kus tuleks liiklusjärelevalvet tõhustada?

Politsei lähtub liiklusjärelevalvet planeerides konkreetsetest analüüsides, mis näitavad

kätte ohtlikumad kohad. Liiklustalgud on aga kampaania, mis on mõeldud tavainimesele.

Kui mina mõtlen, kus meil on suured probleemid ja kannatanutega liiklusõnnetused, siis tavainimesi võib häirida hoopis kummivilistamine. Liiklustalgud on mõeldud selleks, et kodanik saaks oma sõna sekka öelda.

Veel on aega ka kõigil viljandlastel teada anda, millistes kohtades nad liiklustalgute ajal sooviksid politseid näha.

Valitsus arutab pensioniea tõusu viie aasta pärast

Peaminister Andrus Ansip ütles kolmapäeval riigikogu ees, et järgmisi pensioniea puudutavaid otsuseid ei langetata enne 2019. aastat.

Siis tuleb aga kaaluda, kas on vaja suurendada pensioniiga, rakendada uusi pensioniskeeme või teha veel midagi muud.

«Selle aja jooksul ehk 2019. aastani on meil rohkem kindlaid prognoose selle kohta, missugune on tööhõive ja oodatav eluiga 2035. aastal,» rääkis Ansip.

«Jah, riigikontrolööri ülevaade heidab meile ette ka langetamata otsuseid pensioniea küsimuses, kuid mina väidan, et alles aastal 2009 me otsustasime tõsta pensioniiga 2026. aastaks 65 eluaastale,» selgitas ta. «Siis oli meil päevakorral võimalus tõsta pensioniiga 2035. aastaks teadlaste ettepanekul 67. eluaastani, kuid jälle kord teadlaste ettepanekul otsustasime langetada pensioniiga puudutavad otsused 2019. aastal.»

Ansip ütles, et otsus 2035. aasta kohta oleks olnud emotsionaalne, vaistust lähtuv ja argumenteerimata. (BNS)

Koolitus näitab Mulgi häärbereid

Mulgi kultuuri instituut korraldab laupäeval koolituse, millel ajaloolane ja puusepp räägivad Mulgi häärberitest.

Halliste vallas Uue-Kariste rahvamajas laupäeval kell 10 algaval koolitusel räägib esmalt ajaloolane Heiki Pärdis. Seejärel on kavas praktiline õppus, mida annab kultuuriakadeemias rahvusliku ehitust õppinud ning ettevõtet Vana Maja Söber juhtiv Maiker Reimann.

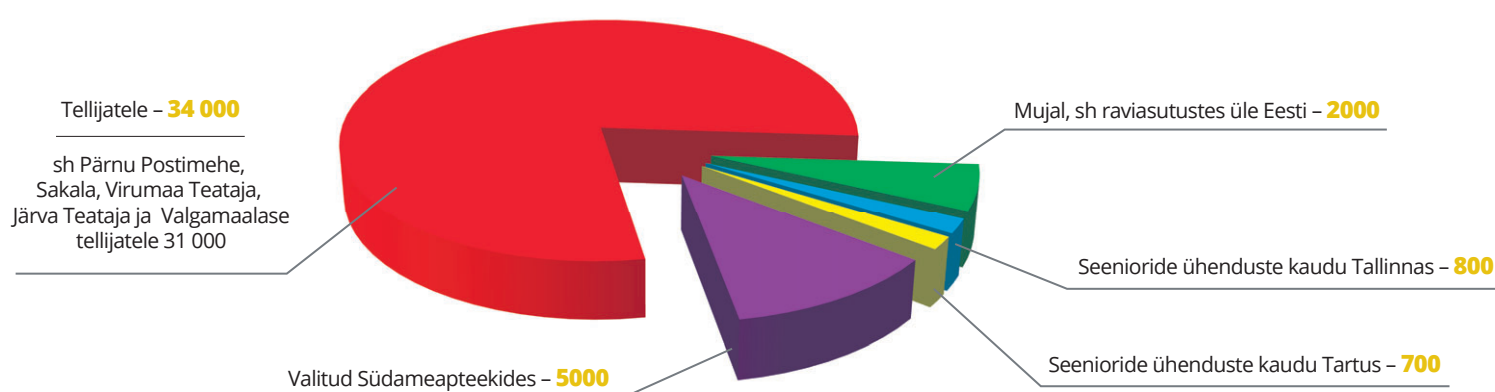
Päeva lõpetab ringsõit mööda Mulgi häärbereid ning seal kõneleb endine Halliste vallavanem Andres Rõigas. (Sakala)

14. detsembril ilmub järgmine **AJAKIRI ELUKOGENUD INIMESELE**

Teie reklaam jõuab vähemalt 123 600 lugejani!*

TRÜKIARV ALATES 42 500!

*Virumaa Teataja, Sakala, Järva Teataja, Valgamaalase ja Pärnu Postimehe lugejate arv Turu-uuringute ASI ja Statistikaameti andmetel (ELU 2013 I poolaasta)

Väljaandja

Ühinenud
Ajalehed

Ajakirja saab koju tellida (1 number 2 eurot, sõbrahind 10 numbrit 10 eurot) **telefonil 617 7717**

60+
www.60pluss.ee

**Reklaami
broneerimine kuni
2. detsembrini või kuni
jätkub vaba pinda**

Sirly Kurisoo
tel 5307 9605
sirly.kurisoo@ajaleht.ee

MUUSIKALITÄHT

Pilistvere laulja särab Tampere lavalaudadel

EGON VALDARU
egon.valdaru@ajaleht.ee

Mitu aastat Viljandi lastemuusikakooli lau-
luõpetaja ja Pilistvere
noortekoori juhendajana
tegutsenud Ele Millistfer
astub septembrist april-
lini üles Tampere teat-
ris etenduvast muusika-
lis «Les Misérables» ehk
«Hüljatud».

Just Fantine'i kehtava Ele
Millistferi pildiga hiigelpaka-
tid on Tampere rahvast teatri-
saali meelitatud. Tema on aga
üks kolmest eestlasest, kes on
selle muusikaliga seotud: En-
jolrasi mängib Lauri Liiv ning
dirigendikeppi hoiab Erki
Pehk.

See osa on Millistferile
omalaadne deja vu: 2001. aas-
tal alustas ta Tallinna linnahal-
lis etendunud «Hüljatutes»
oma muusikalikarjääri. Toona
saavutas ta kuulsa Rootsi la-
vastaja Georg Malviusega hea
klapi, osales veel mitmes tema
suurprojekti ning mängis rah-
vusvahelise seltskonnaga muu-
sikalis «Hair» Saksamaal,
Rootsis ja Taanis.

Nutab, nutab, nutab
ja siis sureb

Kui 2001. aastal Tallinnas lau-
lis ta Eponine'i osa, siis nüüd
on Ele Millistfer Fantine'i rol-
lis.

«Nutan, nutan, nutan... ja
siis suren.» ütleb ta traagilist
armastuslugu ilmestava rolli
kohta. Seda öeldes naerab ta
nakatavalt.

Selgub, et publik on lavas-
tuse väga hästi vastu võtnud,
etendusi katkestavad aplausid
ning loo lõppedes kutsutakse
osatäitjaid ovatsioonidega mi-
tu korda tagasi. Kiidusõnu on
pälvitud ka kriitikutelt. Krõbe-
dast pilethinnast hoolimata on
saal alati välja müüdud.

Tõsi, vähem kui 500 kohaga
saal Tallinna linnahalli mas-
taapidega võrreldav ei ole. See-
eest on esinemisi väga tihedalt:
kolmapäeval, neljapäeval, ree-
del ja laupäeval tuleb üles as-
tuda koguni kahel korral.

«Kõik see kokku on üpris
kurnav. Sellise tempoga läheb
kevadeni välja, ühtekokku roh-
kem kui sada etendust. Nii pik-
ka projekti ei ole mul kunagi
olnudki,» sõnab muusikalitäh-
t. «Kui lavale astun, tulvab mi-
nusse elu ja energia. Siis väsi-
must ei tunne, aga õhtul koju
minnes olen üsna läbi,» kirjeldab ta.

Omaette pingutust on nõud-
nud kohanemine soome keele-
ga, milles ta laulab ning kaas-
lastega suhtleb. «Algul rääki-
sin rohkem inglise keeles, aga
nüüd on ka põhjanaabrite kee-
le kraanid minu jaoks avanud,»
lausub ta. Seejuures ei ole ta
sugugi ainus, kes keelelist järe-
leaitamist vajas, sest osatäit-
jate hulgas on palju rootslasi.

Elamiseks andis teater
lauljale Tampere kesklinna

2 x PILISTVERE KOGUDUS

Õhtuti enne etendust muutub Ele Millistfer muusikalis «Hüljatud» Fantine'iks. See tegelane on laval viies
stseenis: vabrik, soololaul, prostituudiks langemine ja arreteerimine, surm ning ilmumine viirastusena.

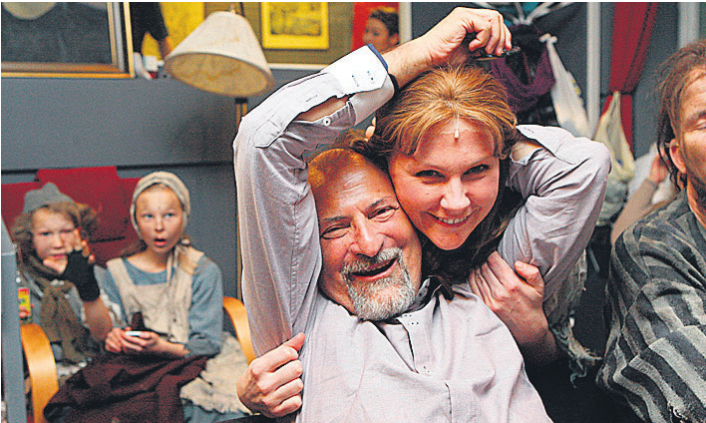
korteri. Seal elab ta koos abi-
kaasa Ain Saviangu ja tütar
Mesikesega, kes enne Soome
kolimist jõudis kolm nädalat
Viljandi waldorfkooli esimeses
klassis õppida. Sestpeale on
Mesike olnud isa juhendamisel
koduõppel.

Delfinaarium ja lummas
vaade linnale

217 000 elanikuga Tampere on
Ele Millistferi sõnutsi väga hu-
bane ja armas linn, mille pilku-
püüdva haljastuse ja jõe ääres
ilutsevate restoranidega linna-
süda särab õhtuti tuledes. Pe-
re on käinud lõbustuspargis,
kus nad muu hulgas lustisid
delfinaariumis ja nautisid vaat-
etornist avanevat panoraami.
Sealt paistab kogu suurele ter-
ritooriumile laotatud linn, mil-
le keskel on kaks kopsakat vee-
kogu, Pyhäjärvi ja Näsijärvi.

Tampere on Ele Millistferi
sõnutsi hoopis rahulik linn kui
Tallinn. Kuigi pere elab
kesklinnas, ei ole seal närvilist
tõmbemist. Linnas liikumi-
seks ostis naine täikalt kasuta-
tud jalgratta.

«Mõnus on rattaga sõita.
Tampere on rattaliiklus hästi

Rootsi lavastaja Georg Malviusega seob Ele Millistferi pikaaegne sõprus.

tihe. Kõikjal on rattateed ja tei-
sed liiklejad oskavad ja taha-
vad ratturitega arvestada,» kir-
jeldab ta.

Töö on üpris kurnav, seega
ta kohalikega vabal ajal suhtle-
ma ei kipu. Et Ele Millistferi
elus on tähtis koht usul, on ta
korra külas käinud Tampere
40 kilomeetri kaugusel Pälka-
nes, kus on Pilistvere sõprusko-
gudus. Rohkem on ta suhelnud
Tampere Pispalas asuva Tal-
linna Peeteli sõpruskoguduse
rahvaga. «Olen Peeteli kogudu-
se liige, seega on päris huvitav,

et mõlemal kogudusel, kellega
Eestis seotud olen, on just Tam-
pere lähistel sõpruskogudu-
sed. Juhustesse ma ei usu!»

Ehkki Soomes on tore, ei
kavatse Ele Millistfer sinna
jääda. Ta naaseb koos perega
Viljandimaale kevadel. «Pilist-
vere koor ootab mind tagasi.
Muude tööde plaani mul esial-
gu ei ole. Samas on elu näida-
nud, et liiga palju ette mõelda
pole mõtet – niikuinii välja ei
mõtle. Tuleb usaldada sisetun-
net ja lähebki hästi. Tuleb usal-
dada Loojat ja asjade kulgu.»

MARKO SAARM

Kahe kauni mõtte vahel võib soovija kellukest kõlistada.

Puiesteele tekkis
heade mõtete pink

Viljandis on Maramaa kliini-
ku ette puu alla tekkinud ro-
heline pink, mille küljes on
kelluke ja vases infotahvel
tekstiga: «Cogito, ergo sum.
Mõtlen, järelikult olen ole-
mas. René Descartes. Heade
mõtete pink annetatud maar-
jamaalastele isetuse ja tahte
treeningus madjar Tibor Var-
galt. Anno 10.11.2013.»

Kliiniku kvaliteedijuht
Marija Tapfer jäi kommen-

taari andes napolisõnaliseks,
kuid lubas, et lähiajal saladu-
seloor siiski kergitatakse.
Vihjamisi andis ta mõista, et
pingi meisterdanud ungari-
lane on seotud kliiniku juurde
peatsett loodava arenduskes-
kusega, mis hakkab pakkuma
koolitusi.

Seni soovitas ta aga möö-
dujail lihtsalt hetk aega võtta
ning pingil istudes loodust
nautida. (Sakala)

Eesti Energia tühistas
veast tekkinud suure arve

Abja vallas tühjalt seisva
hoone omanik sai selle näda-
la hakul Eesti Energialt uue
arve ning peab nüüd 113,90
euro asemel maksma eelmi-
sel kuul tarbitud elektri eest
85 senti.

Tegelikult enam kui sada
korda suurema arve põhju-
seks oli Elektrilevi kommuni-
katsioonijuhhi Kaarel Kutti
selgituse kohaselt kaugloeta-
vate arvestitega tekkinud eks-
situs. Tema sõnul oli Eestis
kümme sellist arvestit, mille
omanikud olid segami-
ni läinud. Nimelt paigaldas
Elektrilevi septembri algul
vähemalt kümme sellist
kaugloetavat arvestit, mille
omanikuks registreeriti vale
inimene.

Oktoobri algul sai Abja
vallas tühjalt seisva hoone
omanik Enn Kinnas seetõttu
ootamatult suure elektriarve.
Ehkki ta oli kuu aja jooksul
tarbinud viis kilovatt-tundi
energiat, küsiti temalt raha
802 kilovatt-tunni tarbimise
eest.

Majaomanik pöördus sel-
guse saamiseks interneti teel
Eesti Energia klienditeeni-
dajate poole ning sai vastu-
seks soovitusena maja üle vaa-
data ja veenduda, et külmik
või mõni teine elektriseade
pole hoones tööle jäänud.

Enn Kinnas soovitas kõi-
gil kaugloetavate arvestite
omanikel arveid ja tegelikku
tarbimist kontrollida. (Saka-
la)

Nimetus	Maksumus
Elektrienergia	-39.29 €
Võrguteenus	-44.34 €
Taastuvenergia tasu ja elektriaktsiis	-10.57 €
Maksumustav käive (20%)	
Käibemaks 20%	
Viivis	
Arve summa	
113.90 €	
Kui tasumise eelmise perioodi lõput	
Perioodi eest laekunud arve koostamise, 12.11.2013, hetkeks	
0.00 €	
Kui tasumisele:	
0.85 €	

Krediidiarve arvele 450948197414

Tasumisel palume maksekorraldusele kindlasti märkida viitenumbri 45094147358

Arve detailne info on järgmisel lehel

Kui esialgu oli elektriarve 113,90 eurot, siis pärast uute andmete
alusel ümberarvutamist tuleb majaomanikul tasuda 85 senti.

Vargad tegid auto tühjaks

Esmaspäeval tegi politseile
avalduse autoomanik, kelle
Opelis olid vargad sees käi-
nud juba kümme päeva va-
rem.

11. novembril tehtud aval-
duse kohaselt varastati ööl

vastu 3. novembril Viljandis
Kevade tänaval sõiduautost
Opel Astra Blaupunkti või-
mendi, kõlarid koos kastiga,
võtmekomplekt ja 2,5 liitrit
bensiini. Vargusega tekitatud
kahju on 248 eurot. (Sakala)

VABA AEG

Romaan ühendab baari raamatukoguga

MADIS JÄRVEKÜLG
madis.jarvekylg@ajaleht.ee

Kuu aja eest avasid Katrina Karu ja Daisy Estam Viljandis Koidu seltsimajas baari Romaan, kus seltskonna ja joogipoolise kõrval saab nautida lugemist.

«Alates kella kuuest õhtul saavad inimesed tulla raamatutega tutvuma, lauamänge mängima või õppima,» selgitas Katrina Karu. «Hiljem juuakse, jutustatakse ja lõbusamal õhtul ka tantsitakse.»

Ta tõdes, et raamatukogu pool ettevõtmisest vajab veel arendamist. Plaanis on luua alternatiivraamatukogu, kus oleks eraldi näitekirjanduse riiul.

«Meil on selleks üks tore nukumaja. Aukohale paneme loomulikult Ibseni «Nukumaja» – üks mu sõber lubas selle meile kinkida,» rääkis Karu.

Heade kavatsustega

Romaanis toimib juba kliendi-kaardi süsteem. Käsitsi tehtud raamatuklubi kaartidega saab baarist soodustusi ja tulevikus, kui raamatukogu hakkab ilmet võtma, ka raamatuid laenata.

«Kliendikaardi anname neile, keda hästi tunneme. Praegu on kliendikaart kolmekümnel inimesel,» lausus Karu.

Hoolimata sellest, et omanikud pole raamatubaarile reklaami teinud, on paljud inimesed selle tema sõnul juba üles leidnud ja sinna ka raamatuid toonud. «Mulle meeldib, et oleme natuke varjatud kohas. Siis leiavadki meieni tee ainult heade kavatsustega inimesed,» lausus Karu.

Omalaadse baari avamiseks sai ta inspiratsiooni kevadisest reisist Argentinasse, kus kubiseb raamatupoodidest, -baaridest ja -kohvikutest. «Igatsesin Viljandis sellise koha järele, kus oleks palju raamatuid ja vaba loominguline õhkkond. Pealegi kui olin aasta aega Viljandis elanud, avastasin, et õhtuti pole siin kuhugi minna. Öökklubid mulle ei meeldi.»

Fellini tumedam pool

Teiseks pidepunktiks Romaani loomisel osutus kohvik Fellin, mille alustamisel Katrina Karul teenindusjuhina töötades samuti oma osa oli. «Sain seal kogemusi ja tutvusin oma partneri Daisyga. Suve algul ütlesin talle, et teeme õige oma baari, ja ta oli kohe nõus,» jutustas Karu.

Romaan on omaniku kirjeldust mööda justkui Fellini tumedam pool, kus kõik on pahu-pidi. See ei tähenda, et üks oleks parem kui teine, lihtsalt need kohad täiendavad teineteist. «Kui Fellinis on rippuv kohv, siis meil on rippuv õlu,»

tõi ta näiteks süsteemi, kus klient tasub ette joogi eest, mida võib juua keegi teine.

Esialgse plaani kohaselt pidi raamatubaar asuma Lossi tänaval keldriruumides, kuid erinevate põhjuste tõttu tuli asukohta muuta. «Meie torumees ühel hetkel küsis, miks me seal keldris oleme, kui vanas Ugallas on ruumid täiesti vabad. Nii tulime ja lihtsalt uurisime, kas oleks võimalik Romaan siia kolida,» jutustas raamatubaari teine ellukutsuja Daisy Estam.

Praegu on baaril seltsimajas pinda natukene alla 50 ruutmeetrit, seal on 20 istekohta ja päevas käib seal 30-100 inimest.

Tüdrukud soovivad, et tervele Koidu seltsimajale elu sisse puhutaks. «Loodame siin vaikselt, et Koidu seltsimajast saaks Viljandi alternatiivkultuurikeskus, midagi Tartu Genialistide klubi laadset. Meie tegime oma raamatubaariga algust, kuid oleme ainult tükike sellest suurest majast, mille ajaloolist väärtust ja tulevikupotentsiaali pole minu arvates linn seni piisavalt väärtustanud,» rääkis Katrina Karu.

Seepärast ei ole tarvis kartata, et uus baar kaduda võiks. «Eks Romaan kesta täpselt nii kaua, kuni ta läbi saab... Aga on oht, et Romaanist saab püsiv koht, sest me ei kavatsegi Viljandist ära minna, eriti kui meie ümber on nii palju raamatuid ja ilusaid inimesi.»

Uue raamatubaari eestvedajad Daisy Estam ja Katrina Karu on otsekohese ja ausa olemisega inimesed, kes tunnevad end Romaanis nagu kodus. Sama eeldavad nad külalistelt.

MARKO SAARM

Uus Dacia Logan MCV

Maksimaalne mahutavus.
Minimaalne hind.

hind alates
8790 €

5 AASTANE
GARANTII
või 100 000 km

Dacia Logan MCV 1,2 16V - keskmine kütusekulu 5,8 l/100km, CO₂ emissioon 135g/km.

DACIA
GROUPE RENAULT

Rael Autokeskus

Rael Autokeskus OÜ - Tallinna mnt. 97, Viljandi
Tel. 433 0987 - e-post: info@rael.ee - avatud: E-R 8-17

www.rael.ee | Saad palju, maksad vähe!

TEEMAD

Toimetaja RANNAR RABA, 433 0051, rannar.raba@ajaleht.ee

1000

Viimati andis Viljandi toidukaupluste põrandapinna suurenemise panuse Tallinna Kaubamajale kuuluv Selveri kett, kes tegi Centrumi kaubanduskeskuse juurdeehitises lahti 1000-ruutmeetrise ostusaaliga supermarketi.

TOIDUKAUPLUSED

Iga päev uude poodi! Palun väga

RANNAR RABA
rannar.raba@ajaleht.ee

Kui mõni viljandlane otsustaks mingil veidral põhjusel käia iga päev eri toidupoes, ilma et ta oma kodulinnast lahkuks, saaks ring täis alles poole kuu pärast.

Toidupoodide konkurents on Viljandis aasta-aastalt tulismaks muutunud ning igapäev neist tuleb nina vee peal hoidmise nimel aina enam pingutada. Pingeid lisab teadmine, et linna elanikkond on juba pikka aega järjekindlalt kahanevud ning selle protsessi pidurdumist ei julge keegi esialgu ennustada.

Pärast seda, kui Centrumi kaubanduskeskuses tegi ukseid lahti linna teine Selveri supermarket, on 18 000 elanikuga Viljandi kaardil tervelt 15 selvetoidukauplust. Lisaks võib söögikraami saada turult ning mõningatest väikepoodidest, mille põhiampuaa on üks või teine konkreetne kaubagrupp, näiteks lihatooted.

Kui välja arvata eeskätt suurematele linnadele keskendunud Prisma, väiksema haardega Grossi toidukaubad ja hiljuti sinne esinduse sulgenud Comarket, on Viljandis esindatud kõik Eestis tegutsevad toidukaupa müüvad jaeketid.

Kui jagada kõigi suuremate ketipoodide müügisaalide pindala Eesti elanike arvuga, saame ühe inimese kohta umbes 0,35 ruutmeetrit, mida on peaaegu poolteist korda rohkem kui Lätis ja Leedus. Viljandis on see näitaja veel ligi veerandi jagu suurem. Niisiis võib liialdamata öelda, et samaväärne valikuvabadus otsustada, kus oma igapäevased ostud teha, on terves regioonis veel vaid üksikute linnade elanikel.

Hinnatõusu vastu

Viljandis kahe poega esindatud Maxima keti kommunikatsioonijuht Erkki Erilaid avaldas veendumust, et kokkuvõttes pole siinsed inimesed tarbijana soodsas seisus mitte ainult seepärast, et saavad soovi korral ostukohta vabalt vahetada, vaid ka selle tõttu, et tihe konkurents aitab pidurdada hinnatõusu.

«Ketid on vähendanud juurdehindlusprotsente ja teenivad ka parimatel majandusaastatel käibega võrreldes kõigest ükskaks protsenti kasumit. Sellise rentaalusega üheski teises ärivaldkonnas naljalt kokku ei puutu,» rääkis ta.

Minimaalne kasumlikkus ja majanduskasvu taaskordne järsk pidurdumine ei mõju Erilaidu sõnul pärssivalt üksnes jaekettide laienemisplaanide-

SELGITUSED

KRISTO MÄGI,
VTÜ turundusjuht

Hoolimata keerulistest aegadest oleme suutnud kuidagi nina vee peal hoida. Ettevõtte käibenumbrid on korrelatsioonis sinise piirkonna perede sissetulekutega.

KATRIN BATS,
Rimi Eesti Foodi kommunikatsioonispetsialist

Kõikidele kasumlikkust nii kitsal turul loomulikult ei jätku. Kui tekivad konkreetsemad eelistused ja lojaalsus, tuleb ettevõtjatel olukorra järgi otsustada, mida ta oma kaubanduspinna ja teenusega peab tegema.

le, vaid muudab üpris tõenäoliseks ka mõningate müügikohade sulgemise.

Teisalt näitab Maxima kogemus, et mustvalgeid reegleid ettevõtluses pole ning rahuldavalt on võimalik toime tulla ka seal, kus kõik märgid peaksid kadu ja kaost töötama. Nimelt on Maxima esinduste käive Viljandis kommunikatsioonijuhi kinnitusele vastupidi oodatule sootuks tõusule keeranud. Ja seda suisa hoogsamas tempos kui mõnes teises linnas, kus jaekettide areng pole olnud kaugeltki sama tormiline.

Et ETK Gruppi kuuluv Viljandi Tarbijate Ühistu (VTÜ) peab lisaks kuuetele toidukauplusele maakonnakeskuses ka kaubamaja, kodutarvete- ja mööblipood, on ettevõtte turundusjuhi Kristo Mägi meelest tähtis vaadelda kõiki Viljandi kaubanduspindu tervikuna.

«Arvestades siinset elanike arvu, keskmist palka ja negatiivset iivet, on neid selgelt ülearu ning seda on näha ka linnapildis, kus osa büroo- ja kaubandushooneid seisab pooltühjalt,» kurtis ta.

Tähtsad detailid

Tulles tagasi toidupoodide juurde, möönis Kristo Mägi, et klientide lojaalsuse suurendamise nimel on nii nemad kui teised firmad sunnitud igakülselt pingutama. Seejuures polevat ainus tegur hinnapoliitika, vaid ka teeninduse kvaliteet. Kui ikka tiptunnil teki-

Kui Viljandi kaardil asetada iga toidupoe asukohta selle logo, muutub pilt väga kirjuks. Kokku tegutseb siin praegu 15 selvetoidukauplust.

vad kassade juurde pikad järjekorrad, pole mõtet hellitada lootust, et inimesed neisse vastuvaidlemata seisma jäävad. Kui on võimalik jalgadega hääletada, siis seda ka tehakse.

Viljandis üht Rimi ja kaht Säästumarketit pidava aktsia-

seltsi Rimi Eesti Foodi kommunikatsioonispetsialist Katrin Bats märkis, et Viljandi sarnaneb järjest enam Rakverega, mida on seni peetud Eesti suurima kaubanduspindade osaga linnaks. See aga tähendab, et siinses kaubanduses on hinna,

valiku ja teeninduse kõrval muutunud ülitähtsaks detailid, millele mõnes teises kohas pole põhjust nii palju tähelepanu pöörata. Nii näiteks on hakatud suuremat rolli mängima kaupluste asukoht, aga ka nende ümbruse liikluskorraldus.

Kõik ettevõtete esindajad, kes Sakalaga kõnealusel teemal suhtlesid, leidsid, et suure tõenäosusega peab Viljandi toidupoodide võrk taas veidi koomale tõmbuma. Samas ei tunnistanud ükski neist mõne esinduse sulgemise plaani.

TUNNUSTATUD

Kas õpetajaks sünnitakse, õpitakse või kujunetakse?

MADIS JÄRVEKÜLG
madis.jarvekylg@ajaleht.ee

Nii Jakobsoni kooli ja ühendatud kutsekeskkooli füüsikaõpetaja Lilian Tambek (68) kui Paalalinna kooli loodusainete õpetaja Jana Söödor (25) arvavad, et õpetajaametiks vajalikud eeldused on inimesele geenidega kaasa antud.

Lilian Tambek pälvis tänavu Viljandi teeneka õpetaja ja Jana Söödor aasta noore õpetaja tiitli.

Mida peate oma töö eesmärgiks?

Jana Söödor: Minu eesmärgid on arvatavasti samad mis igal õpetajal. Pean oluliseks olla õpilastele eeskujuks, anda neile eluks vajalikud teadmised – nii ainealased kui elulised –, olla neile hea kuulaja ja suunaja ning toetada neid rasketel hetkedel.

Lilian Tambek: Igal õppeainel on kolm olulist funktsiooni: arendav, õpetav ja kasvatav. Erilist tähelepanu tuleb pöörata sellele, et õpilasest kujuneks pidevalt arenev isiksus, kes on suuteline elama väärikalt, austama iseennast, oma perekonda, kaasinimesi ja loodust, tegetsema loovalt ning kriitiliselt mõtlema ja hindama. Teadmistest rohkem loevad isiksuse kvaliteet ja sotsiaalne võimekus.

Milliseid võtteid te tunnis enda maksmapanekuks kasutate?

Jana Söödor: Enda maksmapanekuga ei pea igas tunnis tegelema. Piisab sellest, kui suudad õpilastele esimese nädala

Lilian Tambek annab Jakobsoni koolis tunde neljale kaheksandale ja kahele üheksandale klassile.

KAJA LÕUNA

või kuuga reeglid selgeks teha. Mina isiklikult nimetan esmalt oma reeglid ning siis lasen õpilastel neid täiendada ja kommenteerida, mis neile sobib

või mis mitte. Üldjuhul on õpilased mõistlikud, kui õpetaja on mõistlik ja nende suhtes õiglane.

Muidugi pole kõik päevad vennad, kuid arvan, et suudan erisugustest situatsioonidest siiski rahulikult välja tulla. Rõhutan sõna «rahulikult», sest kui tõsta õpilaste peale häält, siis see tavaliselt ei mõju.

Lilian Tambek: Ma ei saa öelda, et mul oleks tunnis olnud distsipliiniprobleeme. Üldiselt kasutan niinimetatud kehtestamistehnikat õppeaasta esimeses tunnis. Määrän ära istekohad ning selgitan, milline näeb välja meie partnerlus õpirotsessis: milline roll on minul, milline õpilastel. Mulle meeldib mõte, et kui olla piisavalt jõuline ja heatahtlik, range ja südamlilik, siis saavutan soovitu kiiresti.

Kas õpetajaks pigem sünnitakse või õpitakse?

Jana Söödor: See küsimus esitati Tallinna ülikooli sisseastumiskatsetel ning sealgi vastasid konkreetselt, et minu arvates õpetajaks sünnitakse. Õpetajal peavad olema teatud iseloomumadused, mida keskkond ajapikku lihviv. Õpetajameti juures on suur pluss, et end on võimalik aina täiendada. Palju uusi teadmisi saab

Jana Söödor õpetab Paalalinna koolis ühte neljandat, kahte kaheksandat ja kolme üheksandat klassi.

JORMA SEPP

õpilastelt, kes ühiskonna kiire arenguga kaasas käivad.

Lilian Tambek: Minu hinnangul õpetajaks ei sünnita ega õpita, vaid kujunetakse. Eeldused selleks tulevad vahest siiski geenidest.

Võrrelge palun oma kooliaja õpilast ja õppekorraldust tänapäevastega. Mis on muutunud?

Jana Söödor: Kuigi minu kooliajast on möödas vaid kaheksa aastat, on paljud muutunud. Kiire tehnoloogia areng on andnud ohtralt võimalusi muuta tunde atraktiivseks. Õpilastel on nüüd suuremad valikuvõimalused: nad saavad juba gümnaasiumis endale kindla suuna valida.

Lilian Tambek: Meie käitumine koolis oli tagasihoidlikum, õpetajatega suheldi viisakamalt. Praegune süsteem on juba hulk aega kasvatatud kohusetundetust ja saamatust. Õpimotivatsioon on madal, head tulemused saadakse spikerdades. Palju on õppimisest võõrdunud. Põhikooli lõpuklassides on rohkesti selliseid õpilasi, kellele tuleb õpetada õppimist. Kahjuks ei vaadata seda, mis perekonnas tegemata on jäänud, vaid kõik pannakse kooli õlgadele – nii õppimine kui kasvatamine.

Kui suur peaks olema õpetaja palk, mis vastaks töö mahule? Jana Söödor:

Arvan, et netopalk võiks olla üle 1000 euro. **Lilian Tambek:** Ma ei hakka numbriliselt ütleva, kui suur peaks õpetaja palk olema, aga nii suur peaks see küll olema, et õpetaja saaks inimväärselt elada. Palgast ei tohiks jätkuda ainult maksudeks ja söögiks. Õpetaja peaks suutma käia kultuuriüritustel, hoolitseda oma välimuse eest, osta raamatuid ja arendada reisides silmaringi.

Mida tähendab teile hiljutine tiitli pälvimine?

Jana Söödor: Olen väga õnnelik, et tiitli sain, ning tänan oma kolleege ja õpilasi, kes on mind märganud. Tiitli annab hea tunde, motiveerib mind julgemalt edasi tegetsema ja kinnitab, et olen õige ameti valinud.

Lilian Tambek: Olen tänulik, et Viljandis mind niimoodi meeles peeti. Arvan, et olen selle väikese tunnustuse ausalt ära teeninud. Ma armastan oma tööd ja mul ei ole kordagi elus tulnud mõtet teha midagi muud. Just lapsed on need, kes on aidanud mu hingel nooreks jääda, ja süda ütleb, et tee ikka veel tööd. Ma tunnen, et vajan endiselt väljakutseid.

Lilian Tambek: mõtlesin, mida Paju Ats oleks teinud

Õpetajaks kujunemisel pean kõige suuremaks eeskujuks oma vanemat õde, kes töötas matemaatikaõpetajana. Mulle meeldis matemaatika ja plikakesena oli väga huvitav jälgida, kuidas õde kontrolltõid parandas. Seitsmendas klassis ma lausa mangusin, et ta lubaks minul ka seda teha.

Järgmine suur eeskuju oli mulle Rakvere 1. keskkooli matemaatikaõpetaja Aadu Paju. Meie, õpilased, austasime ja ühtlasi kartsime teda, sest ta oli väga nõudlik. Noore õpetajana püüdsin nii mõnigi kord teda tunnis jäljendada ja kui tuli ette probleeme, mõtlesin, mida Paju Ats oleks teinud.

Pärast keskkooli tahtsin minna Tartu ülikooli teoreetilist matemaatikat õppima. Sellele oli mu õde väga vastu. Ta arvas, et minust paigalistujat ei saa, ja kutsus mind üheks aastaks oma kooli õpetajaks. Nii algas mu pedagoogikarjäär viienda kuni kaheksanda klassi poiste ja tüdrukute kehalise kasvatusõpetajana Jõgeva rajoonis Selli kaheksaklassilises koolis.

Järgmisel aastal läksin juba teadlikult Tartusse matemaatika pedagoogilisse osakonda õppima. Pärast kolmandat kursust läksin aga uuesti kolmandale kursusele füüsikasse üle. Miks füüsikasse? Kogu ülikooliaja õpetasin Tartu koolides just füüsikat ning see tundus mulle elavam ja huvitavam kui matemaatika.

Lõpetanud ülikooli, suunati mind tööle Tallinna 1. keskkooli, praegusesse Gustav Adolffi gümnaasiumi. See oli mulle lausa vette viskamine, sest õpetada tuli ka füüsika-matemaatika süvaklassides. Olen sügavalt tänulik sealsele suurte kogemustega füüsikaõpetajale Erna Pajule, kelle käest õppisin katsetehnikat, süvaklassides õpetamise eripära. Siis puutusin esimest korda kokku õpilaste olümpiaadiks ettevalmistamisega ja üldse sellega, kuidas töötada andekate õpilastega. Õppisin ise väga palju ja tihti ei jätkunud päevast ajast, vaid võtsin ööst lisa.

Talentide avastamine ja tegelemine andekate lastega ongi jäänud minu tööks ja hobiks. Minu arvates ei ole täiesti andetuid inimesi. Anne tuleb õigel ajal üles otsida ja seda arendada. Ma teen seda tööd pühendumise ja kirega ning leian, et see kannab head vilja.

Olen töötanud kõikides koolitüüpides, samuti haridusministeeriumis ja selle allasutustes.

Jana Söödor: võtsin õpilasena klassis liidrirolli

Olin alati soovinud õppida eriala, mis võimaldaks teisi aidata. Mõtlesin põhikooli ajal, kas minna kasvatajaks, psühholoogiks, sotsiaaltöötajaks või õpetajaks. Juba kooli ajal võtsin liidrirolli ja abistasin klassikaaslast, nii kuidas suutsin.

Võtsin alati sõna, kui oli tarvis kedagi kaitsta, ja seetõttu ei olnud ma just õpetajate lemmik, kuigi õppeedukus oli mul hea. Tihti aitasin õppimisega hädas olivaid. Mulle meeldis ka jälgida aineõpetajaid kriitilise pilguga: kuidas nad tundi läbi viivad, kuidas suhtlevad õpilastega...

Pärast keskkooli lõpetamist ei kõhelnud ma hetkekski, milist eriala valida. Seega viisin dokumendid Tallinna ülikooli loodusainete pedagoogika erialale.

Sain 2010. aastal bakalau-reuse ja asusin kohe õppima magistrantuuris mitme aine

õpetaja erialal, kõrvalained bioloogia.

Lõpetanud 2012. aastal magistrantuuri ja asunud Paalalinna kooli tööle, ei suutnud ma siiski rahuneda ning suundusin õppima veel Tartu ülikooli matemaatika-informaatikateaduskonna täiendusõppeprogrammi ümberõppesse, mis lõpeb 2014. aasta kevadel.

2012. aasta oli mulle väga kogemusterikas, sest töötasin ülikooli kõrvalt poole kohaga keemiaõpetajana Viimsis, käisin 160-tunnisel «Kujundava hindamise» koolitusel ning tegin läbi «Kutseaasta» programmi, tänu millele sain endale suurepärase mentori terveks õppeaastaks. Pealegi lõpetasin sama aasta kevadel magistrantuuri.

Õpihimu on mul järjest kasvanud ning arvan, et kui lõpetan Tartu ülikooli, leidub kindlasti veel midagi, milles sooviksin end täiendada.

VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee. Kuulutused tel 433 0062, kuulutused@sakalakirjastus.ee

TEATER

Viljandi nukuteatris on täna kell 11 etendus «Karu-Ott tahab magada». Lisainfo telefonil 433 4295. Lossi tänav 31 II korrus, Viljandi.

Ugalas on täna kell 19 «Idioot», etendus on välja müüdud. Lisainfo telefonil 433 0777. Vaksali tänav 7, Viljandi.

KONTSERT

Sakala keskuses esineb 16. novembril kell 19 ansambel Kõrsikud kontserdiga «Sinu südames». Tallinna tänav 5, Viljandi.

Karksi valla kultuurikeskuses on 16. novembril kell 19 Mulgimaa maarahva sügispidu ansambliga Ma Ma. Tuurit-tuurit esitab kava «Mehed ei nuta», üllatused, suupistelaud. Piletid eelmüügist 6 eurot, samal õhtul 8 eurot. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

KINO

Männimäe salongkinos linastub täna kell 18 «Mandariinid» ja kell 20 «Kertu». Lisainfo veebist www.mannimaja.ee, Riia maantee 52d, Viljandi.

Sakala keskuses linastub 20. novembril kell 19 film «Don Jon». Tallinna tänav 5, Viljandi.

Karksi valla kultuurikeskuses linastub 19. novembril kell 19 eesti film «Veregrupp». Pilet 2 eurot. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

ÜRITUSED

Viljandimaa naisliidu infopäev on täna kell 16 raamatukogu kolmanda korruse loenguruumis. Tallinna tänav 11/1.

Kohvikus Fellin on täna kell 19

külas Maarja Nuut ja Kristiina Ehin. Pilet 3 eurot. Info ja broneerimine info@kohvikfellin.ee, tel 435 9795. Kauba tänav 11 / Tasuja plats 1, Viljandi.

Kohvikus Fellin on 15. novembril kell 19 toiduklubi veiniohtu koos Urmas Tuuleveskiga. Info ja broneerimine info@kohvikfellin.ee, tel 435 9795. Kauba tänav 11 / Tasuja plats 1, Viljandi.

Viljandi vaimupuudega inimeste tugiliidu koosolek on 16. novembril kell 12 Posti tänav 20, Viljandi.

Mulkide seltsi Viljandi kogukonna «Ämäriku tunni» on 17. novembril kell 15 Eha tänav 4, Viljandi. Mõtlemise jõuludele. Külas on pensionäride liidu näitetrupp.

Karksi valla kultuurikeskuses on 19. novembril kell 16 kloun Ummei *show*. Pilet 2 eurot. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Viljandi huvikooli tantsusaalis teisel korrusel 16. novembrist 14. detsembrini laupäeviti kell 11.15 lihtsad joogaharjutused selja tervena hoidmiseks. Juhendaja Margit Kose. Kaasa võtta võimlemismatt ja tekk, selga mugavad riided. Soovitav tulla tühja kõhuga. Tunni hind 6 eurot. Info telefonil 523 7119, <http://www.joogaviljandi.blogspot.com/> Jakobsoni tänav 47c.

Kondase keskuses 16. novembril kell 17 perekonstellatsioone tutvustav töötuba. Osaluspanus 20 eurot, individuaaltöö 70 eurot. Tel 502 8653. Pikk tänav 8, Viljandi.

Eesti genealoogia seltsi Viljandi osakonna konverents on 16. novembril kella 12–16 Paalalinna koolis, Paala tee 46. Ettekan- ded: Tiina Tafenau «20 aastat Eesti genealoogia seltsi Viljandi osakonda», Kalle Pullmann «Suguvõsa uurimise võimalused eri-

nevatel aegadel», Karl Kurro «Viljandi osakonna laualeht Genealogus», Ken Ird «Taevani kisedav patt ja loomuvastane kriminaalkuritegu». Kella 14–14.30 kohvipaus. Pärast jätkuvad loengud: Harry Erm: «Viiratsi vald ajalootuultes», Janis Tobreluts «Perekonnaloosi materjale EELK Viljandi praostkonna koguduste arhiivides», Heiki Raudla: «Jaan Lattik – kirjanik ning usu-, haridus- ja poliitikategelane». Külalised, kes saavad ja lahkuvad Tallinn–Viljandi rongiga, saavad Paalalinna kooli ja pärast sealt vaksalisse sõida eribussiga. Rong väljub Balti jaamast kell 9.08 ning Viljandist kell 16.17.

Viljandi Alfa kursust alustab 17. novembril kell 12.30 Grand Hotel Viljandis. Kursus sisaldab loenguid koos rootsi laua ja grupi-vestlusega. Lisaks lastehoid. Info ja registreerimine viljandialfa@gmail.com, tel 5628 2188. Osavõtt tasuta! Olete südamest oodatud. Tartu tänav 11, Viljandi.

Sakala keskuses leiab 22. novembril kell 11 aset kursus teemal «Käsitöönäituse kujundamine». Juhendaja on tuntud tekstiilikunstnik-kujundaja Kadi Pajupuu. Info ja registreerimine telefonil 529 0617 või e-posti aadressil ravvakunst@hotmail.ee. Tallinna tänav 5, Viljandi.

Viljandi huvikooli tantsusaalis teisel korrusel saab laupäeviti kella 10–11 osaleda vabastava tantsu ja joogatunnis. Vabastab pingeid ja vähendab stressi, õpetab valdama oma keha ja leidma rahulolu iseendaga. Kerge ja lihtne liikumine muusikaga ning venitused ja keha tugevdavad joogaharjutused. Sobib igale eale, väheliikuvatele ja kehakaalu korrigeerida soovijaile. Tunni hind 6 eurot, ema ja laps kokku 10 eurot, õpilastele ja pensionäridele 5 eurot. Selga

tuleks panna mugavad rõivad ning kaasa võtta võimlemismatt või tekk. Juhendab Margit Kose. Jakobsoni tänav 47c.

Sakala keskuses leiab 13. ja 14. detsembril aset 18. käsitöömess. Kauplema oodatakse käsitöömeistreid ja talutoiduvalmistajaid üle Eesti. Info telefonil 529 0617 või e-posti aadressil ravvakunst@hotmail.ee. Tallinna tänav 5, Viljandi.

NÄITUSED

Viljandi raamatukogu trepiahallis on avatud näitus «Viljandlased Jaan Rieti fotodel», **linnagaleriis** 30. novembrini Viljandi õpilaste korraldatud eesti tänapäevase kunsti näitus «Rohukõrrest maailma lõpuni», **kojulaenutusosakonnas** «Maailm on lähedal: Ameerika», **lugemissaalis** aasta lõpuni «Kaks karismaatilist viljandlast: Siim Mandre 100 ja Anton Suurkask 140» Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Karksi valla kultuurikeskuse sinises saalis saab novembri lõpuni vaadata Viljandi maakonna kunstnike loomingu sügisnäitust. **Teise korruse fuajees** ootab huvilisi Remo Savisaare loodusfotode näitus, mis jääb avatuks aasta lõpuni. Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Kondase keskuses on 1. detsembrini Seaküla Simsoni

skulptuurinäitus «Paugutaja Seakülalt». 12. detsembrini on avatud Resa Tiitsmaa näitus «Mõttemängud nukkudega». Püsiekspositsioonis on Paul Kondase maalilooming Viljandi muuseumi kogust. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Sakala keskuse jalutussaalis on Teet Lindma juubelinäitus «Tagasivaade», mis jääb avatuks 12. detsembrini. **Sammassaalis** on avatud Viljandi kultuurimaja ajalugu tutvustav näitus, mida saab vaadata 12. detsembrini. Tallinna tänav 5, Viljandi.

Suure-Jaani külalistemajas on 30. novembrini Vilja Prometi meremaalide näitus «Merele truu». Ilmatari tänav 3-a. Tel 551 5932.

Viljandi muuseumis on näitus kirikusümbolitest «Igaviku märgid – sümbolitesse talletatud tarkus». Johan Laidoneri plats 10. Tel 433 3316.

Uku keskuse teisel korrusel saab vaadata fotonäitust «Vana foto jälgedes», kus ammused aegadel tehtud fotode kõrval on Enn Loidi uued pildid, millel on kujutatud sama paik tänapäeval. Tallinna tänav 41, Viljandi.

NIMEPÄEV

Täna nimepäevalised on Alviine, Alvi, Alve.

Kuidas näha nähtamatut?

Laupäeval kell 17 algab Kondase keskuses perekonstellatsioone tutvustav töötuba.

Saksa psühholoog Bert Hellingi välja töötatud rühmatöö aitab mõista põhjusi, mis on viinud selliste seisunditeni nagu hingelised ja kehalised haigused, ängistus, hirmud, traumad, vanemate ja laste vahelised probleemid, vead paarisuhetes või ka juhtumid, kui inimene kannatab pideva halva enesetunde all. Selle meetodi kaudu saab käsitleda ka tööksimusi ning päranduse, kutsumuse ja eduga seotud teemasid.

Perekonstellatsioon on võimalik teha nähtavaks muudu varjatud peresüsteemi geometria ja mõista, kuidas põlvest põlve salvestatud info inimest mõjutab.

Meetod võimaldab nõustata- val näha neid alateadlikke süsteemseid seoseid, mis on inimese ühte või teise olukorda pannud, aitab teadvustada, kuidas ta neist sõltub ja millised piirangud on süsteem talle seadnud. Hetkest, mil reaalsus võetakse vastu sellisena, nagu ta on, aksepteerides nii iseenda kui kõikide perekonna juurde kuuluvate liikmete kohta süsteemis, pidades sealjuures lugu igast inimesest ja temaga juhtunust, võib toimuda muutus.

Eesti keeles on ilmunud kaks perekonstellatsiooni käsitlevat raamatut: Wilfred Nelli «Tegelikkuse tervendav jõud» ja Tiit Boltzmanni «Perekonna varjatud seadused».

Perekonstellatsioonide töötoa juhendajad on Kuiki Sulg ja Kaie Mölter. (Sakala)

Kui Sulle läheb korda,
mis toimub
Sinu kodukandis,
siis loe
SAKALAT

Registreeri ennast
digilehe kasutajaks
ja igal esmaspäeval kuni
novembri lõpuni loosi
kõigi viimasel kuul digilehte
lugenute vahel välja

**5 SAKALA
KVALITEETSET
POEKOTTI**

Võitjatega võetakse
e-posti teel ühendust!

www.sakala.ajaleht.ee

SMILERSXX
20 AASTAT METEORIITIDE SAJUS

20. NOVEMBER
VILJANDI PÄRIMUSMUUSIKA AIT

KONTSERDI ALGUS 19.00
PILETID MÜÜGIL PILETILEVIS JA STATOILIS.

saku
KORTTEL 101

Kanal DELFI RETRO FM PILETILEVI TICKETPRO

SPORT

1910

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0042, madis.luik@ajaleht.ee

Viljandi linnavalitsus otsustas esmaspäeval istungil välja anda tavapäraseid spordistipendiumid ning seekord said raha viis sportlast ja üks klubi kogusummas 1910 eurot.

JALGPALL

Viik langetas Tuleviku üleminekumängudele

ALVAR LOOG,
jalgpallihuviline

Pühapäeva ennelõunal kodumurul peetud esiliiga põhihooaja viimase vooru kohtumises ei suutnud Viljandi Tuleviku jalgpallimeeskond rohkemat 1:1 viigist Tartu SK 10-ga.

Et Vändra Vaprus võitis samal ajal dramaatilisest teisest üleminekuviikist Tallinna Levadia duublit, peab Tulevik oma esiliigaküpsust tõestama järgmisel kahel nädalavahetusel üleminekumängudel esiliiga B kolmanda kohaga lõpetanud Sillamäe Kalevi duubli vastu.

Ilus mäng tulemust ei toonud

Teenitud viigipunktiga jätkas Tulevik ilusat kodumängude seeriat: viimasest viiest mängust on ta saanud kolm võitu ja kaks viiki. Turniiritabelit arvestades oli aga ette teada, et viigist seekord kasu ei ole. Vändra Vapruse kaotus või viik kohtumisest Tallinna Levadia-ga jätnuks Tuleviku niikuinii seitsmendale kohale, Vapruse võidu korral oluks aga üleminekumängudest pääsemiseks tarvis endal kohtumisest kolm punkti võtta.

Objektiivselt võttes tegi Tulevik väljakul kõik, et viimast kohtumist võita: kaitseliin pakus ühe oma viimaste kuude parima esituse, keskvali näitas agressiivsust ja loovust ning päris suur hulk rünnakuid jõudis loogilise lõpplahenduseni.

Paraku sai Tulevikule taas määravaks suutmatuse oma mängupilti tulemuseks konverteerida. Koguni neljal korral ei tulnud Viljandi meeskonna mängijad toime palli postide vahele toimetamisega väravavahialast ja üks Rasmus Luhakoodri löök maandus väravapostis.

Käimasoleva hooaja teisel poolel täielikuks läbisõiduhooiks kujunenud kaitseliin eksis kogu kohtumise jooksul vaid ühel korral ning selle kasutasid vastased tulemuslikult ära. Avapoolaja viimasel minu-

Viljandi jalgpalliklubi Tulevik peab kahel järgmisel pühapäeval üleminekumänge Sillamäe Kalevi duubelmeeskonnaga.

til suutis Tartu meeskonna ründaja julgestuseta jäetud äärekaitsest mööda mängida ning umbes kümnelt meetritl väravale lüüa. Rain Vessenberg tegi aga Tuleviku väravas suurepärase tõrje, suunates palli posti, kust see trahvikasti tagasi pörkas. Et kogu kaitseliin seisis jalad maas ja üksnes jälgis toimuvat, sai ainsana pallile jooksnud Tartu meeskonna ründaja Kristian Uuk selle segamatult väravasse lüüa.

Viimased kümme põnevat minutit

Tuleviku vastuvärv sündis 84. minutil: Tartu meeskonna väravavaht lasi oma keha alt läbi Kristen Kähri küljelt antud tsenderduse ning Indrek Ilves võis palli värava esiselt postide vahele toimetada.

Samal hetkel viigistas Tuleviku konkurent Vändra Vaprus seisu Tallinna Levadia duubli vastu ning mõlema meeskonna poolehoidjad kogesid põhihooaja viimase kümne minuti jooksul finaali vääriist põnevust.

Võiduväravat otsinud Tulevikul oli suurepärase võimalus agooniaks kujunenud hooaeg helge noodiga lõpetada, kui palli saanud äärekaitseja Mario Laansoo leidis mõni minut enne lõpuvilet enda ees vastaste tühja värava. Paraku lendas tema terava nurga alt tehtud pealelöökö hoopis väravast kaugemale. Tartu esindusel polnud teisel poolajal ühtegi märkimisväärset skooriüritust.

Et Vändra suutis oma kohtumises kaheväravalisest kaotuseisust välja tulla ning liiga juba võitnud Tallinna Levadia duubli viimaks teise ülemineku väravast alistada, pidid Tulevik ja Vaprus vaatama hooaja võitude ja viikide koguarvu. Et ka omavaheliste kohtumiste bilanss oli nii võitude kui väravate poolest viigis, sai määravaks hooaja üldine väravate vahe, mis on Tulevikul selgelt halvem.

Tulevik võib end lohutada teadmise, et nii suure punktide koguarvuga, nagu tema 46 punkti pole varem esiliigas ükski meeskond üleminekumängudele langenud. Samuti

LIIGA TABEL

Esiliiga tabel pärast turniiri lõppu

1. Tallinna FC Levadia II	36	20	10	6	94:41	70
2. Jõhvi FC Lokomotiv	36	20	9	7	80:39	69
3. Tallinna FC Flora II	36	17	6	13	56:54	57
4. Rakvere JK Tarvas	36	16	8	12	68:58	56
5. Tartu SK 10	36	17	3	16	58:67	54
6. Tartu JK Tammeka II	36	15	7	14	70:57	52
7. Vändra JK Vaprus	36	12	10	14	61:55	46
8. Viljandi JK Tulevik	36	12	10	14	46:57	46
9. Tallinna FC Puuma	36	8	5	23	40:91	29
10. Kiviõli FC Irbis	36	7	4	25	60:114	25

Tabelis on võidud, viigid, kaotused, väravate suhe ja punktid.

Allikas: Eesti jalgpalli liit

on statistilises mõttes kurioosne, et Tuleviku vahe meistriliiga üleminekumängudele mineva Rakvere Tarvasega on kõigest 10 punkti.

Üleminekumängudes kohtub Tulevik esiliiga B kolmandana lõpetanud Sillamäe Kalevi duubliga. Samad meeskonnad olid vastamisi ka mullu tolase teise liiga *play-off*is ning

siis suutis Tulevik vastased pärast võõrsil väravateta lõppenud avakohtumist kodus 4:1 alistada.

Esimene kohtumine leiab aset eeloleval pühapäeval algusega kell 13 Sillamäe kunstmuruväljakul, kordusmäng tuleb järgmise nädala laupäeval, 23. novembril kell 13 Viljandi kunstmuruväljakul.

Viljandi käsipallurid võtsid võõrsil võidu

Viljandi käsipalliesindus alistas teisipäeval Tallinna Kristiine spordihallis peetud meistriliiga mängus Audentese meeskonna tulemusega 34:24.

Juba esimese poolaja lõpuks saavutas Viljandi HC korraliku, 15:9 eduseisu. Võitjate-

le viskas Robert Lõpp resultatiivseimana 12 väravat ning seekord Audentese särgis Karl Toom sai kaotajate parimana kirja 14 tabamust.

Viljandi peatreener Marko Koks märkis, et Audentese poolel mänginud viljandlane Karl Toom üllatas teda oma ta-

vatult mitmekesise tegevusega.

Nagu ütles Audentese juhendaja Kaido Palmar, viibis Karl Toom rünnakul kogu aeg platsil ning et Viljandi mängijana teadis ta vastaste kaitse tugevaid ja nõrku külgi hästi, kasutas ta selle ära.

Hoolimata sellest tuli võit Koksi sõnul suhteliselt kergelt. «Robert Lõpp tegi kõvasti skoori, aga kogu meeskond viskas ühtlaselt ja väravavahid olid head,» rääkis ta.

«Siiski oleks tahtnud nii kaitset kui rünnakul näha rohkem koostööd ja kohati tuli sis-

se lohakust,» lisas treener Marko Koks.

Audentese meeskonnal oli eri põhjustel puudu kolm tagamängijat. «Läbi tuli ajada nendega, kes olid, ning sellise koosseisuga paremaks tulemuseks seekord jõudu polnud,» nentis Palmar. (Sakala)

Sakala

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.ajaleht.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063, faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee, kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja Rannar Raba 433 0051
Toimetajad Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Ketlin Beljaev (uudised) 433 0054
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Madis Järvekülg (uudised) 433 0084
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mölter (uudised) 433 0041
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotograaf Elmo Riig, Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Kadri Soon, Tea Raudsalu 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtsmann, Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Küljendaja-kujundaja Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad Kaie Liiv 433 0065, Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9–17, lõuna kella 13–13.30. Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni. Sakala ilmub viis korda nädalas. Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed. Juriidiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rüütli t 14, 80010 Pärnu. Toimetuse käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada. Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval. Kõik ajalehes Sakala avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Trükitud Kroonpressi trükkikojas. Tiraaž 8795

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse, pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Teisipäeval sündis Viljandis üks tüdruk.

135 AASTA EEST

Sakala, 11. XI 1878

Uue wallametnikude walitsemise juures peab üksi selle peale waadatama, kas mehed auusad ja kõlblikud ametile on. Suguwõsa ehk muu parteide wahede peale ei tohita sugugi waadata. Kõige suurem õnnetus on see, kui joodikud ja kõrtsi armastajad ametnikudeks saawad. Neid ei tohi keegi walitseda, sest nad on needsinatseid, kellest suure walla maksud ja tühjad walla kassad tulewad. Isamaa armastus ja auusaste awaldatud elu, need on märgid, kust meest ära tunnukse, kes awaliku ametile kõlbab.

Paberlehe lood digilehes juba SÜDAÖÖST!

www.sakala.ajaleht.ee

AINULT TELLIJALE!

TÄHE Baar & Peosaal

Kaks saali, 80 ja 50 kohta.
Posti t 6, tel 433 3155

Võtame vastu tellimusi jõulupidudeks!

Peo- ja peielaudade ettetellimine ning info
tel 501 9674, e-post feldmann@feldmann.ee.

JÄMEJALA TEERISTI TAARAKESKUS

E-R kl 8-18, L-P kl 9-18

Panditaara vastuvõtt kiire ja mugav!

Müügil õlleklaasid!
Alkohoolse joogi jaemüük kella 10-18.
Tel 502 3682, peeterheuer@kullis.ee

KOIDU TAARAPUNKT
Koidu t 3
Avatud E-R 9-17 L 9-13

KINNISVARA

Soovin üürida korteri Viljandis.
Tel 5458 2874.

Üürin välja 1-toal korteri. Tel 553 8453.

TEENUSED

Elektritööd. Tel 5668 4254.

Kaardid ennustavad. Tel 900 1727, h 1,09 €/min.

Kaevetööd miniekskavaatoriga ja torutööd. Tel 5646 4806.

OÜ Enberg T.E.

Paistu 3-a, Viljandi
Tel 434 9090
Avatud E-R 8-17

AUTOREMONT

Vajaduse korral tuleme ise autole järele. Kui tööd on tehtud, toimetame sõiduki teile sobivasse kohta.

LIISI REMONT JA SÕIDA!

AUTOVARUOSAD
otse maaletootajalt

LUKKSEPA-TÖÖD

VEERMIKU KONTROLL tasuta!

Ostes õli ja õlifiltri meilt, on õlivahetus tasuta!

Küttesüsteemide ehitus. Tel 513 8314, www.avmterm.ee.

Suur kaubik. Tel 515 2737.

Mälestame kallist onunaist

RENATE-URSULA ARAKUT

Siiras kaastunne lähedastele.

Velje ja Marje peredega

Südamlik kaastunne Kerstile perega kalli vanaema

RENATE-URSULA ARAKU

kaotuse puhul.

Männimäe lasteaia pere

Las küünlavalgus mälestusi paitab ja kaotusvalu leevendada aitab.

Südamlik kaastunne Greedale kalli venna

ARVI KOLOMAINENI

kaotuse puhul.

Maie ja Raimo

Südamlik kaastunne Alinale ja ta lastele elukaaslase ja isa

ARVI KOLOMAINENI

kaotuse puhul.

Ema ja õde Katriin

Ohtlike ja probleemsete puude lõikus. Tel 5302 3518.

Ohtlike puude langetamine. Tel 504 7811.

Puur- ja maaküttegaevude tegemine, pumpade ja septikute paigaldus. Vee-, kaev- ja kanalisatsioonitööd. Tel 521 7415, www.baltipuurkaev.ee.

Põrandad, seinad, laed, ukSED, aknad, trepid jne. Garantii. Tel 5366 9108, A1 Ehitusviimistlus OÜ.

Reoveemahutite, septikute müük ja paigaldus. Tel 5306 5322, www.reovesi.ee.

Salvkaevude puhastamine. Tel 5672 7555.

Talverehvide müük ja paigaldus. Soodushinnad -20%. OÜ Car-Fix, Riia mnt 54b, tel 433 7789, carfix@carfix.ee.

Tantsumuusika ühemehebandid. Õhtujuhtimine. Tel 514 9885.

Veo- ja tösteteenus. Killustik, liiv, kruus. Tel 513 5462.

Virtsapütt. Tel 518 5879.

Üldehitustööd vundamendist lõppviimistluseni, ka metallkonstruktsioonil. Tel 5556 6995, 5649 2353.

TÖÖ

Järva Veod pakub tööd metsa-veoautojuhile (tõstukiga auto), nõutav töökogemus. Info tel 5660 8447 (Heiki), heiki@jveod.ee.

Ehitusmehele töö ja elamine talus. Tel 5821 6900.

Elus on hetki, mida muuta ei saa.

Meie südamlik kaastunne Kati Saarele armsa

STELLA-RENATE PETA

surma puhul.

Rühmakaaslased ja -õpetaja Haapsalu kutsehariduskeskusest

Vaikselt lahusid, sõbrake hea, valudest, muredest enam ei tea.

Mälestan kallist sõbrannat

LEIDA VÄRKI

Südamlik kaastunne lähedastele.

Mare

Mälestame kallist

HILDA VAREST

Südamlik kaastunne omastele.

Marga ja Marju

KOOLITUS

Kristuse õpetust tutvustav Alfa kursus alates 12. nov teisipäeviti kell 19 Inkeri majas Pikk t 4, korraldaja on Uus Põlvkond. Oodatud kõik soovijad. Registreerimine kohapeal. Kursus on tasuta. Info tel 5394 4128.

TUTVUS

76-aastane proua otsib suhtlemiseks kaaslast. Tel 5650 9357.

LOOMAD

Müüa kolm noorlammas 50 €/tk. Tel 507 2009.

Ära anda hoolitsevale vanemale inimesele 5-aastane kastreeritud isane toakass. Kaasa kõik kassipidamiseks vajaminev ja aastane toiduvaru. Tel 5358 3600.

METSAMATERJAL

Metsa ülestöötamine ja vedu. Metsamaterjali ost. Tel 557 0483.

Metsä Forest Eesti AS ostab kasvavat metsa, metsamaad, palke, paberipuid, küttepuitu ja võsaraiejäätmek. Tel 511 8671, 509 0200.

Ostame kasvavat metsa ja raie-lanke. Pakume raie teenust. Tel 503 5462, e-post kaido.leiten@amikor.ee.

MÜÜK

Kuivad pakitud kütteklotid. Vedu tasuta. Tel 5383 9215.

Kuivad ja märjad küttepuud. Tel 502 9596.

Kuivad kütteklotid ja pliidi-puud. Vedu tasuta. Tel 5391 4443.

Lõhutud küttepuud. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Avaldame kaastunnet Miili Ollole abikaasa

ELMAR OLLO

kaotuse puhul.

Inkeri maja kangakudujate ring

Mälestame meie kallist

REIN ORUSALU

esimesel surma-aastapäeval.

Lesk ja tütar perega

Mälestame kallist

ARVO-MATI PETERSIT

1. VII 1943 – 14. XI 2012

esimesel surma-aastapäeval.

Omaksed

Renlog

Raieõiguste ja metsakinnistute ost.

Tel 517 4303, argo@renlog.ee,
www.renlog.ee

Kuiv lepp võrgus. Tel 511 1177.

Küttepuud. Tel 5373 3320.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalaudu. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa lõhutud küttepuid ja kütteklotse 40 l võrkkotis, hind 1,50 €. Tel 5683 0454.

Müüa põranda-, voodri- ja ehituslaudu. Eri laiused. Vedu tasuta. Tel 506 4651.

Pakitud kütteklotid ja kaminapuud. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Pakitud turba- ja puitbrikett, alusel. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Raassilla rehvitöökojas kõik kasutatud sõiduautorehvid 15-17,50 €/tk. Suur valik kaubiku- ja protekteeritud rehve. Tel 5348 0984.

Soodsalt puit- ja turbabrikett, kuivad kütteklotid (lahtised ja pakitud). Vedu. Tel 506 8501, 520 2190.

Toored küttepuud ahju ja katlasse. Tel 517 2185.

Toores lepp 24 €/rm. Tel 5692 6567.

Voodrilaud.ee, parim hind. Tel 513 2021.

OST

Ostan märke, marke, münte. Tel 5566 3939.

Ostan erinevaid koolimärke 15 €/tk. Tel 5595 8057.

LEITUD

12. nov Viljandi vallast Ramsi-Heimtali teelt leitud koer. Rohkem infot viljandi@varjupaik.ee või tel 523 8626.

AO KONSUM MAKSIMARKET

NÄDALALÕPU PAKKUMISED

NELJAPÄEVAST PÜHAPÄEVANI

ROOSA VIINAMARI RED GLOBE, kg
Itaalia, I klass

1.49

RAKVERE SEAPRAAD KAMARATA, PEKITA, kg
Eestimaisest lihast, jahutatud

6:65
3.99 -40%

OILIO PÄEVALILLEÕLI 1 l

2:19
1.29 -41%

HELE ÕLU A.LE COQ ALEXANDER 5,2% 6x0,568 l

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada Teie tervist.

3.59 1.05/l + pant 6x0.08

PAKKUMISED KEHTIVAD SÄÄSTUKAARDIGA 14. - 17. NOVEMBRINI.

Toodete tavahinnad on Laagri Maksimarketil põhjal 8.11.2013 seisuga. Pildidel on illustreeriv tähendus.

DELUX DREAMS

TEHASE VÄLJAMÜÜK

PARGI t 3
R kella 11-17 ja L kella 9-14

SOODUSHINNAGA
BOX TEKID 150 x 200 cm
16,90€
(hind enne 24,90€)

SOODUSHINNAGA
TEPITUD PADJAD
50 x 70 cm **3,90€**
(hind enne 10,90€)

SOODUSHINNAGA
KÄTERÄTID
50 x 70 cm
hind alates **1,70€**

SOODUSHIND
699€
Ocean Race voodikomplekt
180 x 200 cm
hind enne 1715€

KAUPLUSES SAAB OSALEDA MUUSIKAPADJA LOOSIMISES!

www.facebook.com/DeluxViljandi

REHVI TÖÖKODA
SUUR VALIK VÄHE KASUTATUD JA UUSI
TALVEREHVE
PLEKKVELJED
ENAM LEVINUD
AUTOMARKKIDELE

RAUDTEE T 3, TEL 434 9388 • www.kasutatudrehvid.ee

Chicago Pneumatic

CP 86150
Art nr 8941086150
732€
Hind sisaldab käibemaksu!

CP töökojapresside valikust leiab 4 erinevat mudelit. Pressid on keevitatud raamiga. Kahe käiguline kolvi langetus tagab kiiruse ja täpsuse. Pressidel on kaasas kiirulangetus pedaal ja pressimisadapterid.

Hydroline

www.cp.com www.hydroline.ee
Raua 18, Viljandi 71020, Tel. 43 34 400

KAUPLUS AUTO-MOTO

TALVEREHVID SOODUSHINDADEGA!

HANKOOK
NANKANG

195/65 R15 alates **54€**
205/55 R16 alates **62€**

KOHAPEAL PALJU TEISI MÖÖTE.
KÜSI KAUPADELE JÄRELMAKSU!

Meilt ostetud rehvid vahetatakse soodsamalt
OÜ-s Rehvikstra Uus t 38 ja rehvitöökojas Raudtee t 3.

Viljandi, Valuoja pst 13a. Tel 434 4433. E-R 9-18, L 9-15.

REHVIDE MÜÜK | VAHETUS

Vaba WiFi leviala

Wi-Fi

Võimalik broneerida aeg telefoni teel või meie kodulehel!

Vianori järelmaks* intressiga 0%

112€ **79€**

Sava 205/55 R16
Eskimo Ice
Saksa kvaliteetrehv

www.tireman.ee

* Järelmaksu on võimalik taotleda ainult füüsilistel isikutel. Teenuse pakkuja on Kaupmehe Järelmaks OÜ. Krediidi kulukuse määr on 9,63% aastas järgmistel näidistingimustel: toote maksumus 499,00€, lepingu sõlmimise tasu 24,90€, periood 12 kuud, intress 0%. Täpsemad tingimused küsi klienditeenindajalt.

VIANOR Viljandi
Piiri 2, Viljandi, tel. 435 5572

VIANOR
Member of Nokian Tyres

PALGATÕUS!

Sinu palgast hakkab lihtsalt palju rohkem alles jääma,

kui kasutad praeguse kütteallika kõrval ülisoodsat õhk-õhk soojuspumpa.

Panasonic E9PKE - 999 €
(madalaim välistemperatuur -20°C)

KUUMAKSE ALATES
24,02 €*

Toshiba RAS25S*VP2-ND - 1299 €
(madalaim välistemperatuur -25°C)

KUUMAKSE ALATES
31,24 €*

www.bestair.ee | tel 60 64 350

* Järelmaksu pakkuja on AS LHV Finance. Tutvu järelmaksu tingimustega kaupluses või aadressil www.lhv.ee/jarelmaks. Vajaduse korral pea nõu asjatundjaga. Järelmaksu krediidi kulukuse määr on 11,60% aastas järgmistel näidistingimustel: krediidisumma 949,05 eurot, sissemaks 5%, intress 9,9% aastas, lepingutasu 19,9 eurot, tagasimakseperiood 48 kuud, tasumine igakuiste annuiteetmaksetena.

bestair
Kõva kokkuhoid küttekuludelt